

Довідка
про погодження проєкту рішення «Про перейменування
вулиці В. Котика в місті Коростені без зміни нумерації будівель »

Проект рішення розроблено: юридичний відділ виконавчого комітету Коростенської міської ради

Виконавець: Камінська Тетяна Анатоліївна, начальник юридичного відділу виконавчого комітету Коростенської міської ради, кабінет №47 вулиця Грушевського, 22, місто Коростень, тел. 9-61-35.

Доповідає на сесії:керуючий справами виконкому Охрімчук А.В.

Доповідає на засіданнях постійних комісій: керуючий справами виконкому Охрімчук А.В.

Запросити:

Розсилка: юридичний відділ виконавчого комітету, Заступник міського голови (Корнійчук В.О.), керуючий справами виконкому (Охрімчук А.В.), відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів.

ПОГОДЖЕНО із зауваженнями:

Пояснювальна записка
до проєкту рішення Коростенської міської ради
«Про перейменування вулиці В. Котика
в місті Коростені без зміни нумерації будівель » (шістнадцята сесія VIII
скликання) від 04.08.2022р.

Заслухавши інформацію робочої групи з підготовки перейменування вулиць та провулків у Коростенській міській територіальній громаді, взявши до уваги Протокол №4 від 21.07.2022р., відповідно до Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», ст.ст. 1, 7, 8, 9 Закону України «Про географічні назви», Постанови Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 року №989 «Про затвердження Порядку проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», враховуючи рекомендації постійної комісії з питань законності, правопорядку, прав людини, розвитку громади, депутатської діяльності та етики вулицю В. Котика в м. Коростені вирішено перейменувати на вулицю Олександра Довженка без зміни нумерації будівель.

Матеріальні чи інші витрати міського бюджету, щодо прийняття даного рішення складають виготовлення табличок на будинки по вулицям та провулкам.

Довжéнко Олексáндр Петрóвич, 29.08(10.09).1894, хутір В'юнище, нині у межах смт Сосниця – 25.11.1956, Переделкіно, Московська область) — український радянський письменник,

кінорежисер, кінодраматург, художник, класик світового кінематографа. Батько й мати були неписьменні. Батько, Петро Семенович Довженко, належав до козацького стану. Вчився в Сосницькій початковій, а потім у вищій початковій школі. У 1911 році вступив до Глухівського вчительського інституту (Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка), У 1914 році закінчив інститут та по закінченні його було спрямовано вчителювати до Хорошівського Вищого початкового училища, на території сучасної Житомирщини, де, за браком вчителів, він викладав природознавство, гімнастику, географію, фізику, історію, малювання. 1917 року на фронт його не взяли як «білобілетника», тож він переїхав на роботу до Києва, вчителював та вчився в Київському комерційному інституті (Київський національний економічний університет) на економічному факультеті. Коли за гетьмана Павла Скоропадського в Києві відкрилася Українська академія мистецтв, став її слухачем. У 1918 році, будучи вже головою громади комерційного інституту, Довженко організував загальностудентський мітинг протесту проти призову до лав гетьманської армії. Учасників демонстрації було розігнано, близько двадцяти вбито, багатьох поранено. Академію Довженко так і не закінчив, а інститут, за його словами, відвідував до 1920 чи 1921 року. Упродовж 1918–1919 років воював

проти більшовиків у лавах армії УНР, вояком 3-го Сердюцького полку куреня Чорних гайдамаків, що брали участь у штурмі київського «Арсеналу». Довженко пережив у Києві в підпіллі німецьку, російсько-радянську, російсько-монархічну та польську окупації, не один раз буваючи під загрозою розстрілу. У серпні 1919 року — з двома товаришами втік до Житомира. Коли місто зайняли червоні, був заарештований Волинською ЧК, відправлений до концтабору як «ворог робітничо-селянського уряду», де протягом 3 місяців відбував покарання. Своїм порятунком зобов'язаний письменнику Василю Еллану-Блакитному. В цей час влаштувався викладачем історії та географії у школу червоних старшин при штабі 44-ї стрілецької дивізії в Житомир. На початку 1920 року вступив до партії боротьбистів, а після її самоліквідації *став членом КП(б)У*. У 1920 році Довженка призначили завідувати Житомирською партійною школою. Під час ралянсько-польської війни був у полоні, з якого вдалося втекти. 1921 року Довженка зарахували до Наркомату закордонних справ і направили на дипломатичну роботу — у Польщі він очолив місію з репатріації й обміну полоненими, з часом обійняв посаду керуючого справами представництва. На початку лютого 1922 року його перевели на посаду секретаря консульського відділу Торгового представництва УСРР у Німеччині. По поверненні, влітку 1923 року, Довженко оселився в Харкові, тодішній столиці Української СРР. У цей час він тісно спілкувався з впливовим на той час і орієнтованим на кіно літературним об'єднанням «Гарт», що було створене в січні 1923 року. Творчими та ідейними натхненниками «Гарту» були Василь Еллан-Блакитний та Майк Йогансен. До складу також входили Костянтин Гордієнко, І. Дніпровський, І. Кириленко, О. Копиленко, Володимир Коряк, Г. Коцюба, Іван Кулик, М. Майський, В. Поліщук, Іван Сенченко, Володимир Сосюра, Микола Тарновський, Павло Тичина та Микола Хвильовий. Після розпаду «Гарту» Довженко став одним з засновників ВАПЛІТЕ. З часом Олександр Довженко пробився до кіно. Перший серйозний успіх прийшов у 1929 році після виходу на екрани фільму «Звенигора». Фактично, Довженко ще в Харкові мав сценарій до цього фільму. Ідея належала Юркові Юртику (Тютюннику), який у співавторстві з Майком Йогансеном і написав сценарій фільму-легенди про скарб, закопаний гайдамаками в надрах гори. Велетенська поетична фреска, що охоплює дві тисячі років буття, може бути зрозумілою тільки тим, хто знайомий з історією України. Дванадцять пісень цієї стрічки відтворюють легенди скіфів і варягів, запорізьких козаків, громадянської війни, петлюрівців, більшовиків та білогвардійців. Усі вони поєднані одним персонажем — дідом, який уособлює патріархальне селянство, прив'язане до цінностей минулого. Фільм не вписується все ж таки в ряд фільмів, що були покликані формувати пролетарський реалізм, хоча й закінчується апологією соціалістичної промисловості. Довженко виправдовував більшовицьку революцію вірячи, що ця нова ідеологія ніби виникла з якогось давнього заповіту. «Звенигора» була сенсацією 1928 року, але водночас це був початок особистої трагедії Довженка — за цю стрічку, та згодом за фільм «Земля» його будуть постійно звинувачувати в буржуазному націоналізмі. Фільм демонструвався в Москві, два громадські перегляди в Парижі закінчилися овацією, він обійшов екрани Голландії, Бельгії, Аргентини, Мексики, Канади, Великої Британії, США, Греції.

Від липня до листопада 1929 року Довженко

знямав свій твір «Земля». Після необхідних купюр та 32-х офіційних та приватних показів 8 квітня 1930 року «Земля» вийшов на київські екрани, а вже 17 квітня фільм з показу зняли. Офіційна причина — натуралізм та замах на звичаї. Довженко з подивом дізнався, що фільм мав грандіозний успіх у Європі, у той час як його було заборонено в Україні. Після прем'єри в Берліні про Олександра Довженка з'явилося 48 статей, у Венеції італійські кінематографісти назвали Довженка «Гомером кіно». А ось у Радянському Союзі стрічку реабілітували лише в 1958 році після міжнародного референдуму в Брюсселі, де він увійшов до числа 12 найкращих фільмів всесвітньої історії кіно. З червня по вересень 1930 року Олександр Довженко разом з Данилом Демуцьким та Юлією Солнцевою перебував за кордоном: у Чехословаччині, Німеччині, Великій Британії та Франції. У 1934 році він опинився в Москві. На замовлення Довженко зняв у 1935 році стрічки «Аероград», «Щорс». У цей час майстер продовжував працювати над своєю давньою мрією, що була відкладена майже на 10 років — сценарієм «Тараса Бульби». Наприкінці травня 1940 року, після довгих консультацій з видатним фахівцем з історії козаччини Дмитром Яворницьким, Довженко закінчив його. Але якраз у той час, коли Олександр Довженко готувався до від'їзду до Інкерманської фортеці на натурні зйомки, почалася війна, яка остаточно поклала край заповітному бажанню (у повоєнні роки він також не зміг здійснити цей проєкт: цього разу на заваді стала жданівська культурна політика та слабе здоров'я майстра). З початком війни Довженко був евакуйований до Ашхабада, згодом став кореспондентом газети «Красная звезда» і свідком звільнення від окупації, після чого надрукував у «Известиях» 31 березня 1942 року статтю «Україна в огні». Одноїменна назва належить і сценарію фільму, що його писав Довженко в 1941—1943 роках. 30 січня 1944 року його викликали до Сталіна, від якого він дізнався про заборону свого фільму під приводом «антиленінізму, пораженьства, ревізування національної політики й заохочення українського замість радянського патріотизму». Сталін, ображений на критику саме у той час, коли радянська армія виганяла ворога, не зміг простити Довженку завданої образи. У той же день Довженко знищив три «найкрамольніші» зошити свого щоденника, який він вів з 1939 року. Режисера звільнили з посади художнього керівника Київської кіностудії, викреслили зі складу всеслов'янського комітету й комітету присудження Сталінської премії, а також зі списків майбутньої Художньої ради. Натомість Довженка перевели до Центральної студії кінохроніки, де він використав свій талант монтажера та коментатора, бравши участь у створенні документальних стрічок «Битва за нашу Радянську Україну» та «Перемога на Правобережжі» (1945). Повоєнні роки характеризувались особливим занепадом кінематографії, особливо української. Останні роки життя Довженко перебував у творчому кризисі. Хоча його поновили на посаді на кіностудії «Мосфільм». Багаторічна туга за рідною землею позначилась на моральному стані Довженка, він рвався до України, але марно, туди він мав право їздити у відрядження, а ось жити мав у Москві. «Поєму про море» (1956), «Повість полум'яних літ» (1961) і «Зачаровану Десну» (1964) поставила вже Юлія Солнцева. Фільми вважають загалом суперечливими і пародією на задум Довженка. У 2006 році громадські кола України нарешті підняли питання перед владою про перенесення праху О. П. Довженка та його дружини в Україну, про

можливість повернення архівів режисера (зокрема щоденники митця за волею його дружини закриті в архівах до 2009 року) та увічнення його пам'яті в державах, де він проживав. Питання наразі не вирішено і як висловився Ярослав Проць, член Спілки журналістів України, «хресна дорога Довженка до своєї Землі ще не закінчилась». Вшанування пам'яті геніального митця Олександра Довженка в Україні є на вкрай низькому рівні. Те, що було зроблене, в основному було зроблене за часів СРСР та радянської влади: з 1957 року Київська кіностудія носить ім'я Довженка, у 1972 році було затверджено Золоту медаль ім. Довженка «За найкращий військово-патріотичний фільм», у 1960 році створено музей Довженка в батьківській хаті, попри те, що в Україні Довженко був персона нон грата. Ще за два роки скульптор Анатолій Фуженко змушений був подарувати садибі пам'ятник (художня рада боялася Довженка навіть у бронзі, тому офіційно скульптуру не затвердила), отже існує лише один пам'ятник, та й то не офіційний.

При обговоренні на засіданні робочої групи пропозицію перейменування вулиці В.Котика в м. Коростені на вулицю Олександра Довженка підтримали 7 членів робочої групи із 13 присутніх, 6 членів робочої групи утримались.

Начальник юридичного відділу

Т.Камінська